

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Petra Priehodu a JUDr. Evy Sakálovej v právnej veci žalobkyne **Z. P.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. M. B., advokátkou so sídlom v D., proti žalovanému **A. N.**, bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. E. S., advokátkou so sídlom v Š., **o zaplatenie 215 000 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 10 C 199/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. septembra 2007 sp.zn. 10 Co 31/2007 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 11. septembra 2007 sp.zn. 10 Co 31/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom z 11. decembra 2006 č.k. 10 C 199/05-155 žalobu žalobkyne o zaplatenie 215 000 Sk s príslušenstvom zamietol a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 10 750 Sk k rukám jeho právnej zástupkyne JUDr. E. S.. Rozhodol tak po zistení, že medzi žalobkyňou a žalovaným ako fyzickou osobou (ktorý bol konateľom spoločnosti K. s.r.o.) neexistuje žiadny právny vzťah, z ktorého by bolo možné vyvodiť akúkoľvek povinnosť žalovaného na zaplatenie istiny v sume 215 000 Sk s príslušenstvom. Podľa úvahy súdu právny vzťah vznikol len medzi žalobkyňou ako objednávateľkou a firmou K. s.r.o. ako zhotoviteľkou. Keďže firma K. s.r.o.

bola vymazaná z obchodného registra, bol dôvod na zamietnutie žaloby pre nedostatok pasívnej legitimácie na strane žalovaného.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trnave rozsudkom z 11. septembra 2007 sp.zn. 10 Co 31/2007 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 215 000 Sk so 6 % úrokom z omeškania od 31. augusta 2005 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že medzi žalobkyňou a žalovaným existuje občianskoprávny vzťah, vzniknutý z právneho úkonu prevzatia dlhu. Právny úkon z 5. novembra 2004 označený ako uznanie dlhu s poukazom na jeho obsah posúdil ako zmluvu o prevzatí dlhu, na základe ktorej žalovaný sa stal dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi spoločnosti K. s.r.o. Keďže táto spoločnosť bola vymazaná z obchodného registra a teda zanikla, žalovaný sa stal jediným dlžníkom a preto mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 215 000 Sk s príslušenstvom.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch dovolania poukázal na to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. V tejto súvislosti uviedol, že vo veci nie je pasívne legitimovaný a to preto, že pohľadávka, ktorá je predmetom sporu mohla vzniknúť len z právneho vzťahu vyplývajúceho z uzavretej zmluvy o dielo, ktorá bola medzi žalobkyňou ako objednávateľkou a spoločnosťou K. s.r.o. ako zhotoviteľkou. Finančné prostriedky, ktoré prevzal ako konateľ spoločnosti K. s.r.o. boli použité na výstavbu rodinného domu žalobkyne na základe uzatvorenej zmluvy o dielo. Ako fyzická osoba nemal nikdy vo vzťahu k žalobkyni žiaden dlh. Ak takýto dlh neexistoval, nemohol ho preto ani platne uznať. Ak teda žalobkyni nejaká pohľadávka vznikla, mohla táto vzniknúť len proti spoločnosti K. s.r.o. Pokiaľ ide o tvrdené prevzatie dlhu, tak k tejto okolnosti uviedol, že z nijakého právneho úkonu nevyplýva vôľa a úmysel docieľiť právne následky predvídané v ustanovení § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže vo vzťahu k nemu neexistuje právny dôvod na plnenie nepovažoval rozhodnutie odvolacieho súdu za správne.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení na dovolanie žalovaného poukázala na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že toto je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V danej veci žalovaný podal dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej. Dovolanie bolo teda prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

Dovolací súd v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 O.s.p. je viazaný rozsahom podaného dovolania ako aj dôvodmi v ňom uvedenými. Obligatórne sa zaoberá vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktoré umožňujú zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických a právnických osôb, listiny, obhliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 229 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na nich založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd na základe opakovaného dokazovania dospeje k skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Z obsahu spisu vyplýva, že spornou v danej veci bola otázka, či na strane žalovaného je daný právny dôvod na zaplatenie sumy 215 000 Sk s príslušenstvom žalobkyni.

V tejto súvislosti treba poukázať na to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k právnemu záveru, že medzi žalobkyňou a žalovaným neexistuje žiadny právny vzťah, z ktorého by bolo možné vyvodit' akúkoľvek povinnosť žalovaného na zaplatenie predmetnej istiny. Podľa názoru súdu prvého stupňa právny vzťah totiž vznikol medzi žalobkyňou ako objednávateľkou a spoločnosťou K. s.r.o. ako zhotoviteľkou (v mene ktorej vystupoval žalovaný ako jej konateľ), na základe zmluvy o dielo zo dňa 2. júna 1998, z ktorého právneho vzťahu mala pohľadávka žalobkyni vzniknúť. Listinný dôkaz o uznaní dlhu, ktorý súd prvého stupňa vyhodnotil tak, že aj keď žalovaný ako fyzická osoba uznával dlh, bolo to len v súvislosti s ukončením zmluvy o dielo, predmetom ktorej bola výstavba rodinného domu pre žalobkyňu. Mal preto za to, že na jeho strane je nedostatok pasívnej legitímácie, keďže pohľadávka sa týkala výlučne obchodnej spoločnosti K. s.r.o.

Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel po vyhodnotení listinného dôkazu označeného ako uznanie dlhu k právnemu záveru, že na strane žalobkyne je daný dôvod na zaplatenie 215 000 Sk s príslušenstvom, lebo žalovaný právnym úkonom označeným ako uznanie dlhu vlastne prevzal dlh podľa § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka a stal sa dlžníkom popri spoločnosti K. s.r.o. Tým, že došlo k výmazu tejto spoločnosti z obchodného registra, teda k jej zániku, zostal žalovaný jediným dlžníkom, ktorý má povinnosť prevzatý dlh vo vzťahu k žalobkyni splniť.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podanou žalobou proti žalovanému uplatnila sumu 215 000 Sk s príslušenstvom na základe listiny označenej ako

uznanie dlhu zo dňa 5. novembra 2004. Na čl. 5 spisu je pripojená listina označená ako uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka s dohodou o splátkach zo dňa 5. novembra 2004. Z bodu I vyplýva, že v súlade s § 558 Občianskeho zákonníka dlžník uznáva záväzok vo výške 240 000 Sk titulom vysporiadania stavby a ukončenia zmluvy o dielo zo dňa 2. júna 1998. Uznanie dlhu súčasne obsahovalo záväzok o splácaní dlhu.

V zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

Z dokladu pripojeného do spisu na čl. 5 vzhľadom na jeho obsah vyplýva, že právny úkon účastníkov konania smeroval k uznaniu dlhu. Nasvedčuje tomu uvedenie zákonného ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka, ako aj slovne vyjadrený obsah uznania dlhu.

Pokiaľ odvolací súd chcel z dokladu označeného ako uznanie dlhu vyvodit', že vôľa účastníkov smerovala k inému právnomu úkonu ako k uznaniu dlhu (čo inak žiaden z účastníkov netvrdil), mal dôkazy vykonané pred súdom prvého stupňa zopakovať alebo v potrebnom rozsahu dokazovanie doplniť (§ 213 ods. 2, 3 O.s.p.) a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu. Zo zápisnice odvolacieho súdu však nevyplýva, že by odvolací súd tak urobil.

Keďže odvolací súd podľa týchto ustanovení vo veci nepostupoval, a vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z iných skutkových zistení bez toho, aby doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa, zaťažil konanie pred ním tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm.b/ O.s.p.). Z uvedeného dôvodu dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že ak ide o právny úkon, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma, musí byť určitosť prejavu vôle daná obsahom listiny, na ktorej je tento prejav vôle zaznamenaný, teda predmet právneho úkonu musí byť poznateľný z textu listiny. Ak sú pojmy použité k jazykovému vyjadreniu obsahu písomnej zmluvy natoľko jednoznačné, že z nich nemožno ani s prihliadnutím k tvrdenej vôli

účastníka zmluvy usudzovať na iný obsah tohto právneho úkonu, nemožno obsah zmluvného dojednania vyložiť v rozpore s jazykovým prejavom. Výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno už urobený prejav vôle dopĺňať, meniť, či dokonca nahrádzať.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej vo veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :